ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 15.2.2011
COM(2011) 70 τελικό

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

όσον αφορά το σχέδιο απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την τροποποίηση του άρθρου 136 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με μηχανισμό σταθερότητας για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

όσον αφορά το σχέδιο απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την τροποποίηση του άρθρου 136 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με μηχανισμό σταθερότητας για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως το άρθρο 48 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 16 Δεκεμβρίου 2010, η βελγική κυβέρνηση υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), σχέδιο για αναθεώρηση του άρθρου 136 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), που συνίσταται στην προσθήκη παραγράφου σύμφωνα με την οποία, αφενός, τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ μπορούν να θεσπίσουν μηχανισμό σταθερότητας ο οποίος θα ενεργοποιείται εφόσον κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να διασφαλίζεται η σταθερότητα της ζώνης ευρώ στο σύνολό της και, αφετέρου, η παροχή τυχόν απαιτούμενης χρηματοοικονομικής συνδρομής δυνάμει του μηχανισμού θα υπόκειται σε αυστηρούς όρους.

(2) Κατά τη σύνοδό του στις 16 και 17 Δεκεμβρίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι η ΣΛΕΕ πρέπει να τροποποιηθεί ώστε τα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ να δημιουργήσουν ένα ευρωπαϊκό μηχανισμό σταθερότητας.

(3) Προς τούτο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το κείμενο σχεδίου απόφασης για την τροποποίηση της ΣΛΕΕ και αποφάσισε να κινήσει αμέσως την απλοποιημένη διαδικασία αναθεώρησης που προβλέπεται στο άρθρο 48 παράγραφος 6 της ΣΕΕ.

(4) Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ζήτησε τη γνώμη της Επιτροπής με επιστολή της 20ής Δεκεμβρίου 2010.

(5) Το σχέδιο απόφασης που εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσθέτει στο άρθρο 136 της ΣΛΕΕ μια παράγραφο 3 η οποία ορίζει ότι τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ μπορούν να θεσπίσουν μηχανισμό σταθερότητας ο οποίος θα ενεργοποιείται εφόσον κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να διασφαλίζεται η σταθερότητα της ζώνης ευρώ στο σύνολό της και ότι η παροχή τυχόν απαιτούμενης χρηματοοικονομικής συνδρομής δυνάμει του μηχανισμού θα υπόκειται σε αυστηρούς όρους.

(6) Αυτή η νέα παράγραφος, που προορίζεται να συμπεριληφθεί στις διατάξεις της ΣΛΕΕ που αφορούν ειδικά τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, επιβεβαιώνει ότι το νομικό πλαίσιο της Ένωσης δεν αντίκειται στη θέσπιση μόνιμου μηχανισμού σταθερότητας από τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ ο οποίος να επιτρέπει την παροχή της απαιτούμενης χρηματοοικονομικής συνδρομής.

(7) Εξάλλου, τα γενικά χαρακτηριστικά του μελλοντικού κανονισμού, που αποτέλεσαν το αντικείμενο δήλωσης της Ευρωομάδας κατά τη σύνοδό της τής 28ης Νοεμβρίου 2010 εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

(8) Με την παρούσα γνώμη, η Επιτροπή επιθυμεί, αφενός, να εξετάσει το σχέδιο απόφασης που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όσον αφορά τους όρους που συνδέονται με τη χρήση της απλοποιημένης διαδικασίας αναθεώρησης και, αφετέρου, να αποφανθεί σχετικά με το περιεχόμενο της τροποποίησης της Συνθήκης.

(9) Καταρχάς, η Επιτροπή θεωρεί ότι πληρούνται οι απαιτούμενοι όροι για την προσφυγή στην απλοποιημένη διαδικασία αναθεώρησης που προβλέπεται στο άρθρο 48 παράγραφος 6 της ΣΕΕ.

(10) Αφενός, η προτεινόμενη τροποποίηση αφορά μια διάταξη του τρίτου μέρους της ΣΛΕΕ σχετικά με τις εσωτερικές πολιτικές και δράσεις της Ένωσης. Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η εν λόγω τροποποίηση δεν θίγει ούτε άμεσα ούτε έμμεσα τα άλλα μέρη της ΣΛΕΕ.

(11) Αφετέρου, η τροποποίηση αυτή δεν θίγει τις αρμοδιότητες που απονέμονται στην Ένωση από τις Συνθήκες. Πράγματι, δεν αφορά τη δημιουργία νέας νομικής βάσης για να επιτραπεί η ανάληψη από την Ένωση δράσης που δεν ήταν δυνατή πριν από την τροποποίηση της Συνθήκης. Σύμφωνα με το σχέδιο απόφασης, ο μόνιμος μηχανισμός σταθερότητας θα θεσπιστεί απευθείας από τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ.

(12) Επίσης, το σχέδιο απόφασης δεν μειώνει τις αρμοδιότητες που απονέμονται στην Ένωση και στα θεσμικά της όργανα. Ειδικότερα, το σχέδιο δεν θίγει ούτε τους ειδικούς μηχανισμούς αλληλεγγύης που προβλέπονται στα άρθρα 122 και 143 της ΣΛΕΕ σε περίπτωση δυσχερειών ή σοβαρής απειλής δυσχερειών σε κράτος μέλος, ούτε τις αρμοδιότητες της Ένωσης στον τομέα του συντονισμού και της εποπτείας της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πολιτικής των κρατών μελών γενικά και των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ ειδικότερα.

(13) Σχετικά με το τελευταίο θέμα, η Επιτροπή πρότεινε στις 29 Σεπτεμβρίου 2010 μια δέσμη φιλόδοξων νομοθετικών μέτρων με στόχο την αποφασιστική ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης ιδίως στη ζώνη ευρώ, και εκφράζει την ικανοποίησή της για την πολιτική στήριξη που παρείχε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σε αυτή τη δέσμη μέτρων. Η παγκόσμια οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση ανέδειξε και αύξησε την ανάγκη ενίσχυσης του πλαισίου που δημιουργήθηκε για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) προκειμένου να εδραιωθεί η μακροοικονομική σταθερότητα και η διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών. Αυτή η ενίσχυση απαιτεί στενότερο συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών που ασκούν τα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ. Ο συντονισμός αυτός αποτελεί το βασικό στόχο της δέσμης νομοθετικών μέτρων της Επιτροπής, η οποία επί του παρόντος αποτελεί αντικείμενο συζήτησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Επίσης, ο στόχος αυτός αναγνωρίστηκε και συγκεκριμενοποιήθηκε στην τελική έκθεση που διαβίβασε η ομάδα εργασίας υπό την προεδρία του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Οκτώβριο του 2010.

(14) Η οικονομική διακυβέρνηση που ασκείται από την Ένωση στο πλαίσιο της ζώνης ευρώ θα αποτελέσει επομένως τη βάση στην οποία θα πρέπει αναγκαστικά να στηριχθεί ο μελλοντικός μηχανισμός σταθερότητας. Οι αυστηροί όροι από τους

οποίους προβλέπεται να εξαρτηθεί η παροχή κάθε συνδρομής από τον μηχανισμό θα πρέπει να βασίζονται στους προσανατολισμούς που αποφασίστηκαν στο επίπεδο της Ένωσης για να συμβάλουν στην ορθή λειτουργία της ΟΝΕ. Η Επιτροπή θα λάβει κάθε πρωτοβουλία, νομοθετικού ή άλλου χαρακτήρα, για να εξασφαλίσει τη συνοχή αυτού του μελλοντικού μηχανισμού με την οικονομική διακυβέρνηση που ασκείται από την Ένωση, ιδίως στο πλαίσιο της ζώνης ευρώ, τηρουμένων των αρμοδιοτήτων που έχουν απονεμηθεί από τη Συνθήκη στην Ένωση και τα θεσμικά της όργανα.

(15) Ως συμπλήρωμα αυτής της ενισχυμένης οικονομικής διακυβέρνησης, η ενδυνάμωση του πλαισίου της ΟΝΕ απαιτεί επίσης τη δημιουργία εύρωστου θεσμικού και χρηματοοικονομικού μηχανισμού για την αντιμετώπιση των δυσχερειών ή της σοβαρής απειλής δυσχερειών σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ. Τα γεγονότα του 2010 κατέδειξαν τους κινδύνους εξάπλωσης που μπορούν να εμφανισθούν μόλις ένα κράτος μέλος της ζώνης ευρώ αντιμετωπίσει σοβαρές χρηματοπιστωτικές δυσχέρειες. Μολονότι κατέστη δυνατή η ταχεία εξεύρεση μεταβατικών λύσεων μέσω της δημιουργίας του ευρωπαϊκού μηχανισμού χρηματοοικονομικής σταθεροποίησης και του ευρωπαϊκού ταμείου χρηματοοικονομικής σταθερότητας, η Επιτροπή υποστηρίζει πλήρως την αρχή της καθιέρωσης μόνιμου μηχανισμού.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΕΥΝΟΪΚΗ ΓΝΩΜΗ

όσον αφορά το σχέδιο απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την τροποποίηση του άρθρου 136 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με μηχανισμό σταθερότητας για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ.

Η παρούσα γνώμη διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.